30 kop.

HOMME ON KAUGEL

Helju Mänd

HOMME ON KAUGEL

Heljo Männ

Tallinn
«Eesti Raamat» 1989

E
M88

Kujundanud PIRET SMAGAR

M 4702770202—497
901(15)—89 TL—5—20—89
ISBN 5—450—01143—1
© Kirjastus «Eesti Raamat», 1989

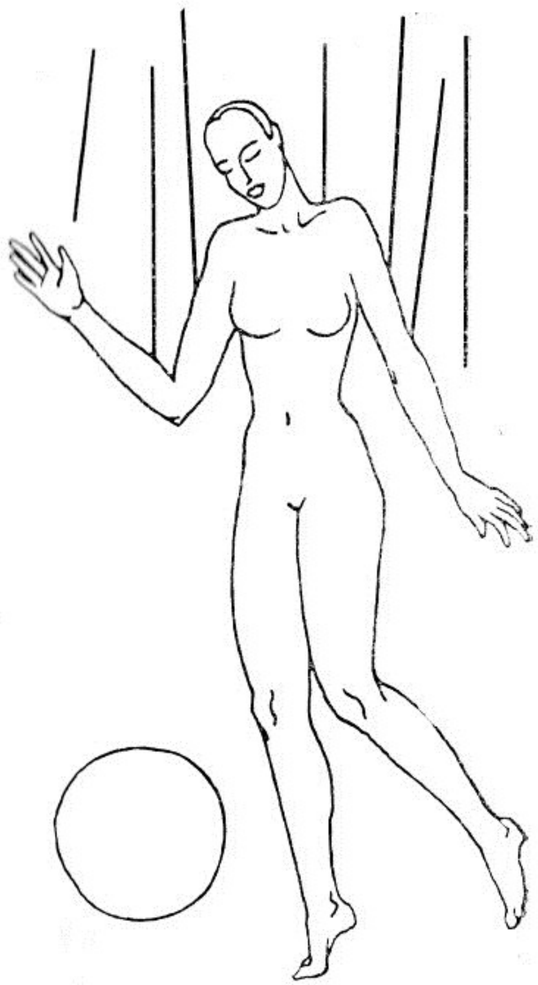

TALVEUNELISED

TALVEUNELISED

1

Ööhääled äkki pagevad kes kuhu
mul talveunelisel silm ei seleta
kas lähedal või kaugel kõnnib agu
ent tunnen kuidas keltsa lõikub pragu
ja valgust heletab
Aoarglikuna vesi ärkab lumes
ja kuigi sünd on alles paigalpüsi
veesilm too tume hiilahtades küsib
poolhääli läbi tuulevinu
kas pelgad tüli mida toob mu imbumine
või võtad vastu avasüli
Poolhääli ümisedes vinu puhub
ja kuulab kuulab lumekivi

2

Sa kasvata mu rõõmu Annan hoiule
ta seemne rohelise Torka potti ta
ja hoia aknavalgel soojas päikse voogjas paituses
ja oma imerohtudega teda jooda
Sa ära hooli teiste laitusest
ei külma hõngu talu lehekuurmed haljad
Ah ära lase alluda neil halvavale loiule
nad kummarduvad longu
on kui rootsud paljad
Sa ole aednik Kasvata mu rõõmu Annan hoiule

ta seemne rohelise Rohtudega jooda
Ja loitsi sõnadega nagu loitsib nõid
Võib-olla õidub ükskord verev õis

3

Olevikul pole ruumi
minevik on pikk
Läbi mulla uksesuuni
roomab igavik
Roomab ronitaimeline
tuppa hargub väät
roheline laineline
juured igijääs
iga leht kui palve — loe mind
kutse — puuduta
äkki toal ei ole seinu
aken ruuduta

4

Valged kased kaelakuti
valged kõivud kooldu
Kallis ära naaldu rohkem
muidu murdun pooldun
valge tüvehark jääb sulle
ladvapahmas maale
Maa on kummaliselt soe
täis valgeid ideaale

5

Meil vaikusega erinevad suhted
on vaikus sulle toekas leivakäär
hea turvaline tunne päevapuhtel
kus veel ei paista ääretuse äär
Ent mulle vaikus on eelkõige kahtlus
ta puksib mind kui sarviline jäär
Mu haarmelistes kombitsates ahnus
et salvestada endasse su hääl

6

Ei ole aega meil Meil pole aega
Meist elu möödub nagu pikserong
Saan vaevalt öelda tere või head aega
kui juba jaam on uus ja kõlab gong
Ei ole aega meil Meil pole aega
Meid varsti ootab mulla kitsas kong
Kuid praegu maailm on veel valge laega
nii palju heledust mu kohal on

7

Ma olen kurb ja olen rõõmus
ma olen segi paisatud
üks päev on lühikesest suvest
liig ilusasti raisatud
Kuid heinalõhnaline õhtu
ei astu üle pimeda
ja nii ma jõuan enesesse
veel päeva valgust imeda

8

Kui sõdur seljal püssitikk
mu läve valvab pühapäev
ma istun tema valgusjoas
ja midagi ei näe
Ma kuulen vaid ta hingamist
tikk-takk tikk-takk takk-tikk
Veel pühapäeva püssitikk
on helehaljas pikk
Ent juba ootab argipäev
hallseljal argitaak
ta teab kord sulab valgusest
hirmhele püssitääk

9

Ei teadnud ma et õnne üle
võib üldse kurta kaevata
et ta võib nagu murehoovus
mind muserdada vaevata
Ent nüüd ma tunnen tema raskust
õnn vajutab mind vastu maad
Mu koduks roheline rohi
ei enam astuda ma saa

TURG

I

Turg värvikirevuses peale surub
käin keset lilli ube kapsapäid
turg värvikirevuses peale surub
ma imbun lõhnu
turumeeli täis
Võib-olla olengi ma pärit turult
ma läigin vahel nagu haljas räim
kuid praegu pilk jääb kinni ühte letti
ma tunnen enda kaelas keeluketti

II

Ma tunnen enda kaelas keeluketti
on täpselt mõõdetud mu jooks mu käik
ma tunnen enda kaelas keeluketti
ja olen jälle koeratruudust täis
Siin vanakraam on põhjast välja settind
paar saapaid
kuub mil katkiläinud käis
ehk nii võin ära müüa oma kantud elu
kui leiduks ostja keset turumelu

III

Kui ainult ostja leiduks turumelus
saaks tema omaks ebal elukäik
kui ainult ostja leiduks turumelus
ma kuhjaksin ta korvid triiki täis
säh võtke iga päev on hall kui pelusk
Ma ise olen juba homset täis
kuid ostjaid hõikan
lähemale nurun
turg värvikirevuses peale surub

KONTVÕÕRAS

1

Tere tere tere tulin teile külla
kuigi teie majas pole ülla-külla

Ei ma taha süüa ei ma taha juua
mul on teile tuultelt tervitusi tuua

Tervitusi tuultelt Tulin tuulevarju
õues on nii kõle sajab rahemarju

Puhkan pisut jalga kasutan te lahkust
õhtuks minust pole enam kihku-kahku

Kohe kohe kohe tõttan jälle teele
Aga tee läks umbe kodu kadus meelest

2

Maja seisab üksi maja seisab tühi
Astu ruttu sisse jalad puhtaks pühi

Uks on lukku pandud võti katki murtud
Keegi siin ei ole nutnud ega kurtnud

Keegi siin ei ole naerust tundnud mõnu
siin ei ole vaja lauseid ega sõnu

Siin ei ole vaja peale iseenda
kui ei pääse uksest korstna kaudu lenda

3

Tee ääres kari ammub mind kutsub piima jooma
Ma sammun sammun sammun head sõna lähen tooma

Ma sooja vere sisse ta panen idanema
et kasvaks mühamisse ma olen sõna ema

Ma hoian teda tuulte ja hoian vilu eest
ja hoian teda huultel nii au kui ilu sees

Ma puhata ei tohi hea sõna alles kaugel
maas kasvab unerohi ja uni on mu laugel

Näen unes kari ammub mind kutsub jooma piima
Ma sammun sammun sammun head sõna lähen viima

HELE HELE KALE

1

Mis on õige mis on vale Kurjalt läigib pühapale
kiirgab kurjalt oreool armastuse murehool
Kiirgab kurjalt püha nimbus kurjus minu sisse
imbub
sadestub mu hinge põhja hakkab vedama mind
põhja
Karjun hele hele kale Mis on õige mis on vale

2

Seenekiri samblas värvikiri puus
Minek igihaljas Tulek igiuus

Linnukiri taevas Põleb põhjamaa
Homme hallakirjas nuuksub suveaas

Homme hallakirjas udu noorem poeg
halle hallalambaid kokku loeb

JULGE

Midagi jääb meist maha
midagi jääb meile külge
kellel on hõberaha
julgeb vaid olla julge
Hõberahast teeb kuuli
kuuvalgel välgub hõbe
mõtleb et hõbekuuli-
ga ravib mu nõiatõbe
Hõberahast teeb kuuli
lükkab siis selle rauda
sihib mind ja suuli
kukub mu musta hauda

VALGED TUULED

1

Väntorelimees väntab pimedust Kiiks-kääks kääksub masin kiiks-kääks kukuvad kääksud öö musta kurku Kuristik kugistab uusi suutäisi Väntorelimees väntab ja väntab hommik silmapiiri süleluses

2

Ma karjatasin terve suve päevi nad olid mulle kuulekad kui lambad üks ainult ära jooksis minu juurest Mu päevakari väiksemaks ei jäänud koit poegis aina tallekesi juurde Ja ometi nüüd mõtlen tollele too väike sõgesikk sai äkki armsaks Ma lähen teda otsima kuid mis saab teistest

3

Kui ruske rebane käib suvi mööda salaradu ei tea ta veel et eespool püünisrauad maas ta sörgib lõksu Algab lehesadu algab kadu nüüd siin- ja sealpool hauamaad Lõks langes kinni Olen olin suvi

4

Loeb sügis vihmapärga nagu palvehelmeid Ta peened pikad sõrmed nõretavad vihmast tal on mu ema noorepõlve nägu kurbnaeratav madonna käsivartel laps Ta paitab vihmakätega mind paitab mind tõstab pilve sisse mähib vihmadesse ja uinutab mind sajulaulu saatel Kuid unes ometi näen põgenenud päikest

PÄIKESETURG

Ma läksin enese kiuste
ma lendasin hambad ristis
mu mõistus kiskus mind hiustest
siis sõbrakäe pihku pistis
Kuid ma toppisin kõrvusse vaha
olin palveile tumm ja kurt
jätsin kleidi kui kesta maha
eemalt helendas päikeseturg
ja kiirgasid päikeserattad
ja särasid loojangukerad
see valgus tahtis mind matta
see sära oli nii terav
Olid lettidel päikese silmad
olid lettidel päikese suud
üks küürakas küürust jäi ilma
luuvalust said lahti luud
Kõik kurvad kaotasid ohke
siin hädadest saadi priiks
aga mina ei tahtnudki rohkem
kui jupi päikesekiirt
Vana päikesemüüja hõikas
noort abilist kes astus ligi
ja päikesekiirt mulle lõikas
ning laubalt tal voolas higi

Ta lõikas ja lõikas ja lõikas
kuid terveks jäi päikesekiir
ja öö oli must nagu pigi
pigimust oli silmapiir

TÄHEPUU

Mis tähtsust omab väliskest
kui hinged peavad pidu
mul kortsus kleit sul kortsus vest
ja sokikannad idul
mu kleidil nööbid ripakil
ja räpakil mu juus
ent meie hing kui nõiaring
käib ümber tähepuu
See tähepuu on laotuses
kuu kumab temast läbi
kuu kahaneb me kaotusest
ja kasvab meie häbist
Kuu on kui kuri asjamees
kel mõõdupuu on pihus
ta käib me taga kõnnib ees
ja kaalub meie ihu
Seepärast käibki nõiaring
nüüd ümber tähepuu
me hing on nagu looklev ving
ja loitsib tähepuud

KES TULEB SU MANU ENAM SIIT EI
LÄHE
OH JOODA ME JANU TOO ARU ME PÄHE
SA MEIEGA HARJU ME MÕÕDAME AEGA
ME KÄIME KUI VARJUD ME KAENLA
ALL LAEGA

ON LAEKAS SKALPELL TA HÜPPAB ME
PIHKU
KOIT TIKSUB KUI KELL JUBA TUNNEME
KIHKU
UHT KILDU LÕIGATA SINU LUUST
SU LUUGA SAAB JAGU KURJAST KUUST

TOHIN OLLA LIND

1

Lindudel tiivad tiibadel suled
sulgedes julgus julgena tuled
kullina lendad kartmata ohtu
majakas lülitab pimedas tuled
Lendame mööda lõunasse põhja
lendame mööda veel me ei kohtu
uuesti lõunasse uuesti põhja
Lindude tee ei rohtu

2

Linnurohi linnurohi
tohin olla lind ei tohi
Rooman mööda mullapinda
aga roomates ei minda
õpin lendu tiivad kaldu
juuripidi tunnen taldu
juuripidi juuripidi
tõuseb lendu lauluvidin

3

Mult suled langevad lahti
ma kukun alla kui kivi
ja suled mis langevad lahti
need kukuvad korratus rivis
Üks sulg tõuseb ülespoole
ta keerleb nagu ring
ta keerleb ülespoole
tal kanda on minu hing
Ta Linnuteele pürib
et kirjutada mind täheks
aga sulg on nüri nii nüri
ja tuulejõudu jääb väheks

4

Tähelinde on Linnuteel sõudmas
neelab endasse piimjas voog
nad lõputusse on jõudmas
veel kasvab lennuhoog
veel kirkamaks muutub neis hõbe
läbi udu mis paks ja külm
viiv enne surmatõbe
langeb maa peale tähekülv

5

Ilm on pime
linnusilm on must
kordan sinu nime
kardan hääletust
Kurdan kurdan kurbus
kurb on nagu sügis
lehtedesse langeb
peotäis täheprügi
Hõikan hõikan hõikan
sinu nimi nokas
kuni kurgus põiki
lõikav täheokas

6

Unustan su nime
unustan su hääle
hääletus nüüd vajub
uduna mu pääle
Udu sisse mahub
usk ja tusk ja usk
rahu pole muud
kui raudus rahutus
Udu servast kostab
ükskord sarvehääl
kogub kokku linnud
sarvel parve hääl

KOOLJA

1

Ära istu ära istu
Kuu mu ukse taha
olen šaakal lõhki kistud
neli käppa lahas

Ära seisa lävepakul
koobas pihkjaspime
ise oma haavad lakun
käpad terveks imen

Mine ära kooljanägu
kodukäija-Kuu
ära sära oksarägus
ära ole truu

2

Veel on tuleku hääl
veel on mühin ja pahin
kurgus mul tulekahi
vesi on väljapääs

Vesi kukub ja langeb
veel on käskija hääl
käpad mul alles on kanged
ristis üksteise pääl

Kooberdan kalda äärde
vastu koske mu koon
kõht venib poolde säärde
aga ma joon ja joon

KIVIMESI

Meil on kena elujärg
meil on oma kivikärg
Lendame välja lendame sisse
lendame kivi olemisse
välja sisse kahekesi
raskelt valmib kivimesi

Mu kivimesi on tahke
mu kivimesi on hall
ma tahtsin olla lahke
kuid nõrkesin korje all
Ma sumisesin suurt suma
mind pööraseks tegi mürk
olin iseendale jumal
olin kivikihv tark ja kõrk
Trumm põras mu rinnakorvis
ja ma tantsisin nagu mullu
üks kohkunud käoorvik
vahtis mind justkui hullu
Ma toibusin õhtu hakul
ja hiilisin tarusse
ega mõistnud veel lävepakul
mis läinud mu arusse
Suira sõgeda kaanetasin
hoidsin mälestust kannu sees
ning heitunult jalga lasin
iseenese pilkude eest

Kivimesi kivimesi
teeme seda kahekesi
jalgel õietolmu tomp
muutub kiviks nagu klomp
ühel kahest teine keel
praguneb mu kivimeel

Ma vaikselt teritan astelt
end teritama pean
veel nüri on mu astel
vere võitluslaul pole peas
Mu rinnas miilamas iha
teen kivimett salaja vihaks
varivaikselt teritan astelt
mis sellest et ette tean
läheb nurja mu etteaste
ja kõik on halb
ja hea

Päev lõpeb jälle täis tuska
kivikihv mind kihvaga puskab
Mul tuleb ära teha
viimse tilga järele käik
nii raske nii raske on keha
ja kilejas tiib on jäik
Kohe kohe ma lendan
pean kokku võtma vaid enda
aga tiib on narmal ja kange
kui sellega tõusen siis langen
kukun maha surnult kui kivi
mu tiib hakkab muutuma kiviks
Kohe kohe ma lendan
pean kokku võtma vaid enda
üks pisike lennuring
enne kui kiviks saab hing

KASSITAPUD ÕHUS

1

Võib-olla sul on täna põlglik pilk pelk põlglik pilk kuid minu huultele ei tule ainsat hala ei ainsat hala mu kõrge kuusik silmapilk saaks teada sosinastki salatuultele saaks teada silmapilk Ent kui sul naeratuse virve ümber suu pelk naeratuse virvegi siis muutun hirveks kergejalgselt jooksen ära ja kannan virvet mööda kuusikut kui kirjakandja kannab kirju laiali ma annan naeru iga põõsale ja puule Rõõm kasvab jagades su piskust virvest

2

Tee ääred valgeis kassitappudes kui pisikesed portselanist tassid nad kutsuvad mind jooma eluvalgust Ent kui ma kummardan on kassitapud õhus mind saadab liblikate valge sõjavägi Kes väsib kaob ei küsi me üksteiselt kus me pesapaik kes läheb kassitappudesse tagasi ja muutub portselaniks kes pärnapuule roheliseks leheks Mind hoiab lennus sinu akna valgus

3

Ma olen suvi raskejalgne Hõlst kollane mu pingul üska varjab kuid kuulekalt käin sinu kannul kuulekalt Sa oled sügis aeg-ajalt saadad mulle mõne tuulesööstu paar kaselehte nagu õhusuudlust Mind kutsud enesesse ise jooksed eest Nii jooksid juba siis kui olid suvi mina kevad maikellukesed käes ma tilistasin kella Nüüd viipan rukkililledega sulle jää seisma ära rutta Kaks sügist koos kaks sügist kas või hetkeks Veel ära muutu talveks ära muutu mul talvel külm ma lumes lõdisen

4

Jää ikka salapäraseks siis saan sust teada rohkem las olla suletud su suu kus sõnad magavad kõik saja-aastast und Su silmad kohkvel kombatles mu silmi huultel värin Ei päri ma ei küsi midagi ei nõua palu Las olla suletud su suu kus sõnad magavad kõik saja-aastast und Mul sõlmitud on leping pilvedega mu liitlasteks on lilled tuuleiil Neilt kuulen mille järgi meel sul päri

5

Ja sajab pilkusid kui sooja vihma Nad esialg
astuvad küll areldi mu kulmudele silmadel
kuid varsti hüppavad nad keksides ja kareld
kui pööris neil äkki hüppenööriks vikerkaa
Käib vihmapidu tõusujoones ent maa all paa
kund mullahoones on ehm ja ähm Võib juhtud
et mõni vilgas pilk näeb lõhepragu näeb võima
lust kust ulatuda kivikombani see uhtuda j
sulatada läbi Kõik kordub uuesti mu õnn ja häb

6

See maja kõduneb ma tunnen kõdulõhna kõi
kes siin liikunud on varjud sügaviku teel
enam karju nad ei kisenda ei hõika ei sosista
räägi suhinal tuul-kodukäija ainult vuhinal käi
korstnast sisse-välja ega kohku Ent vahel kevad
õhtuti kui õues õierohkus maa avaneb ja var
jud hiilivad üksteise kannul mu tarjadesse
karju nad ei kisenda ei hõika ei sosista ei rääg
suhinal nad kiiguvad mu tarjadel nii vaiksel
kuulutades kadu Ma olen sirel õitsen lahinal

LINNADE LAPSED

1

Ma oleme linnade lapsed meil tundmata
kuuskede tipud
me üle on õhtutaeva hõõgpilved kui lehvivad
lipud

Õhtu puhkedes puhkevad õide hõõgkirkad uhked
neoonid
need on linnade laste lilled klaasakende
mürgised moonid

Kes nopib neist ühe pihku see hõõgub üleni
tuhaks
nagu hõõgusid kiviseinteks eellinnade laiad
luhad

nagu hõõgus asfaldi sisse karjamaa roherohi
Ma oleme linnade lapsed kivihaljuse kivikohin

2

Ma armastan linnade tuuli nad pole nii marused
kuuskäpad on lagedapealsel julmjõhkrad ja
karused

Homme on kaugel

Aga linnade tuuled on leebed nurrketruses
kassi hing
salakäppadel käivad mu ümber järjest aheneb
salaring

Ma ei saa enam endast välja mind piirab
nurrketruse müür
ja mu selga sigineb sammal kasvab päevade
kiviküür

3

Sobrame sonimistes minna minna minna
olla ronimistes üle ronkmusta linna

Otsida kuud ja kuulata-nuuskida tuule jälgi
ronida ronida sonida käia kord tuule järgi

Mitte puituda-puutuda tõrkest ja teeskluse
vaabas
neljakäpaseks muutuda tundmata kinga ja
saabas

Kräunuda katuseharjal kiskuda märtsikuult
karv
tabada päevade karjas õnnekumasid harvu

MIS OLI MEELES LÄINUD MEELEST

Vanaeided-eidekesed
sarnased ja kärnased
küürakad ja korbalised
köötsus suisa surmased
sukad keerdus kingad lääpas
aga hing neil imehell
kumab vaskselt läbi kääpa
nagu kauge karjakell
Mis oli meeles läinud meelest
aeg kõik kurja lepitab
haljas lootus läheb teele
isepäiselt kepita

KIVIKOHIN

1

Peas valgusfooride käsk ja keeld käin tänavatel pidurite krigin pidurdab minugi südant hirm talitseb tormamist tõusujoones Teie luba küsib liiklusinspektor

2

Müürides minevik kirjas loen müüre loen ennast tagasi aastasadadesse Peos linn linnupesa suurune käin hallil hämaral pael

3

Iidne linn ikaldab uus vohab nagu umbroh Iidsete itkus tuulelippude raudkrigin uksekopu tite kustunud kõla läbi vohamise meieni

4

Punane pull möiratab sõõrmeis aurutoss kaapab kummijalgadega paigast jääb kummijalgadel seisma ikkes nagu ikka härjad. Meie pudeneme kivikuupidesse laiali uued sõitjad kivikuupidest välja Punane pull möiratab kaapab kummijalgadega paigast ikkes nagu ikka härjad päevast päeva ainult lühike poolööd suigatust

5

Uni nagu kivipigistus Heledad väljad kaugues

6

Külmakohmas kasukaid krabiseb Kivilased kobistavad koridoris koputavad ustele Laske sisse küüned külmetavad varbad valutavad Meie uste tagant vastu ei saa lasta seinad suruvad peale lagi rõhub meid maatasa Laske sisse Laske sisse müristavad kivilased Kui ei lase tuleme ise keerame kaelad kahekorra

7

Valuvarblased keksivad mu paakunud süda-
mel toksivad lahti valumaaki Valu lendab laiali
Varblasi tuleb juurde siit saab siit saab Siis on
süda tühi nagu pime mahajäetud kaevandus
võlvide all ei midagi

8

Öösiti ainult öösiti on pidu Pikad varjud hii-
livad peidust välja tänavatele heitlema annavad
endid tuule nõtkutada sosistavad unistusi nagu
uudiseid Ainult öösiti

9

Reklaamtulede hullumeelne tants karglema
silmis kui kutse Meeletus otsib meeletust Kak
pöörast Linnuteel päeva kustunud nägu unus
tamas

10

Talvehommikute sinine hämarus lumehange-
delt vastu kumamas Päeval on hanged pahupidi
päeval on lumi laiali laotatud nagu lamba-
nahkne kasukas Vana tokerdanud kasukas lume-
hing karvade vahel kössis

11

Rasvatihane minu tsiitsitaja talvekuljus linna-
põldude lõoke mitu laulu sa raatsid mulle pil-
gata mitu silpi mitu nooti Linnapõldude lõoke
ihtviisi lahke kõigile

12

Aastast aastasse unistavad linnad lagendike
ahmakaist suitsud kui loitsud õhus Kas ka minu
linna kitsusest libisenud unistused saastavad
õhku aastast aastasse

13

Majad tõukavad hääli tubadesse tagasi telefo-
nihääli televiisorite hääli raadiohääli inimest
tülisid ja rõõme Tagasi tagasi Hääled ei läh
neil pole tubades ruumi nad kriiskavad koridо-
ris põrkuvad üksteise vastu kui pallid jookse
vad heliredelite treppidest üles ja alla Maj
lubab neil hüpata Mängige mängige lapsed ärg
minge tänavale

14

Liftid lõgisevad hüppavad kui hüpiknuku
ühelt korruselt teisele tulisilmad põlemas Tei
soov küsib lift teenistusvalmilt Palun taevass
unistan mina Jälle ma pean rikki minema ohka
lift

15

Kivimajad järjestikku nagu kõrge kivine ran
nasein pikk rannik kaugusesse aknasilmad otse
kui kaldapääsukeste pesad Oleme pääsukese
viuhh siia viuhh sinna ainult kus loksub mei
meri

16

Inimmeri lainetab linnad peavad pidu lilli ja
lippe lippe ja lilli Õhupallid näpus ei tõuse me
õhku

17

Kivisid kasvab kuulmatult juurde Kuulmatult
tõusevad nad kõrgele pilvedega tõtt kõnelema
rasked nagu süüteod

18

Ei ei mitte kivineda kivide keskel Ka kivid
õitsevad suhtlevad kivide keeles ka kivid Püüda
leinni nende kohin

KINOLIK

Mul pole und Ei ole mul veel und
Ööst öösse väntan väsimatult filmi
Monteerin Valin Helendab ekraan
Suur esiplaan kus erinevaid silmi
Ööst öösse filmin Olen amatöör
Öörežissöör kel pole und ei ole und
Ma algan uuesti See kaader silmadest
ei klapi veel Peab laulma silmavaade
Ööst öösse filmin Olen amatöör
kes filmib sinu tõrjesilmi
Sa ise oled juba tagafoonil
üks märk üks kauge hajuv punkt
See oli eksitus et olime sünkroonis
Mul pole und Ei ole mul veel und

PILTIDE HOIDJA

1.

Pildid langevad
serviti küllakil
kaldu
alla alla
maa poole
maa peale
maha maha
rutates riivates
kokku kolksudes
hääletud pildid
raamide hääl kaelas
Piltide sadu
Värviline vihm
Katkised lõuendid
Unustatud motiivid
Vaikelud
läbisegi pintslite
ja tuubidega
Vabanemine
Rõõm ürgolekust

2.

Hetkeline rõõm
Võrdväärsena
vaatan taevale näkku
kõnelen kõiksusega
kuulmata
nägemata
tundmata
pildipiisku
madalal
madalamal kui rohi
Sekund sekundi järel
auravad piisad
õhku tagasi
tormavad
mu poole
Meretuul tungib
roiete alla
hingata on raske

3.

Kõiksuse tund
on läbi
Tasapisi toimetan argiseid asju
korjan pilte kokku
uusi ja vanu
kadunuid ja kaotatuid
kogemata ning tahtsi
Istun mättale
mäletama
korraldama
oma kogu
Siia riipsuke rohelist
siia närbutavat põuda
põletavast punasest
tuleb puudus

HIILIJA

Sinu pilkude pikksilmad
leiavad mind pimedaski
kompavad mu mõtet
mitte mu keha
mis on rahunenud
puhkab kaldal
vahust ainult mälestus
Miks sa tahad
et mul halvasti läheb
mul läheb hästi
nii hästi
et tahaksin õnnetu olla
Õnnes on kurbuse eelaimust

KOLMNURGAD

Kloostri kolmnurk
aja tunnistaja
kiilutud minevikku
müüridel juured all
ei nihku
Kurgede kolmnurk
aja tunnistaja
kluugutab kõrgel
veerevale kivile
ei kasva sammal
Aeg samblane vanamees
lööpab poolteist
ja poolteist
kolmnurgas
saame kokku
pole pääsu

ANTENN

Ja siiski on parem
olla antenn
kui mitte keegi
Koguda maailma teateid
ja maavärinaid
oma vardasse
oma olemasollu
oma teadvuse põhja
Tusatujud
tõstavad kulpi
vägevamate ees
Ja mina ja sina ja meie
muutume loomadeks
lindudeks
kaladeks
ergud avamerele lahti

KAJAKASULG

Kajakas kaotas sule
leidsin selle hommikul
heleroheliselt liivalt
roosade teokarpide kõrvalt
Ma ei lõhkunud
akvarelli
Ei viinud
aadresslauda
Ei saatnud sulle
ei hüpanud ise
sulega üle oja
jätsin ta sinna
Rebitud ei tõuse enam õhku

HÜLJATUD

Hüljatud rand
Meri unustas vetikad
liivale
kutsus neid õõtsuma
oma rütmi
ise läks
soolase tuule kaenlas
tantsuplatsile
selg vahus
Vetikad istuvad nüüd kuival
kaotavad
värvi ja lõhna
Hüljatute saatus

PIIRDED

Merel ei ole piirdeid
Meri vaatab kallast
armastaval pilgul
voolab temast läbi ja üle
heidab ta jalgade ette
oma kandami
Kallas hoiab
merd koos
pühib ta näolt
igatsuse jälgi
Kaugused
on ka sügaval
lohutab ta
liivases keeles
mine tagasi
mere põhjatusse
Kahekesi
elavad nad sõbralikult
aajandeid
Kivilapsed kukil

KAADRID

Tähenduslik kaader
päästerõngas vee piirdel
punane verev päike
enne ööd
Teine kaader
ääretu loksuv meri
päikesejanune
Veel üks kaader
üksik uppuja
Meres pole õhku
õhku täis rõngas
on kaugel
naelutatud ristipuule

ÜLEKOHUS

Verelt valge
õitseb kibuvits
üksluisel rannal
Valged liblikad põõsal
hallide kivide naabruses
nukrad ülekohtule
Pihlakapuna
pimedalegi nähtav

TEADETE TAHVEL

Minu andmed on silmades
jalgades mis on unustanud jooksu
käimiskõlblikena
nagisevad kaks tuulelippu
suuna poole
Suujooned lõikavad teed
elunäljale
Iga päev mõõdab aeg
mu temperatuuri

OOTAJA

Tuhat kord tuhat und libiseb linnale
Üks uni hulgub ringi
Sekundite pimedus mu peos
Tuhm tuli tänaval
Veremühin
Ootus kasvab ookeaniks
Tundide tomp kurgus
Ootan
Palun
Ära jookse mu juurde
Ma tõmban Sind veeneeldu
Hauakohta kus ma veel elan
Hingan minevikku
Olen Sind riisunud
Mul on alles Su lapsesilmad
Su naeratused Su põsed Su juuksed
Kammisin neid hommikuti ja õhtuti
Kalaluukammiga
Su pikad heledad juuksed
Kahel pool õrna vesiroosinägu
Vesiroosid on looduskaitse all
Mul ei lubata Sind enam noppida
Lähen Su juukseid mööda ära
Põhja
Ära jookse minuga kaasa

*

Ootan end koju
auahnuse teedelt
Pikk tee tulla
Tuhk peas
uhkuse riismed põues
koputan iseenda uksele
Kopitanud õhk ütleb
tere tulemast koju

*

Sinu silmad on eituse edetabel
oktoobrikuu kalender
jahhid kauguses
nagu parve äralend lõunasse
kolm punkti
Lendan minagi
enne kui jah
jahtub mu suus

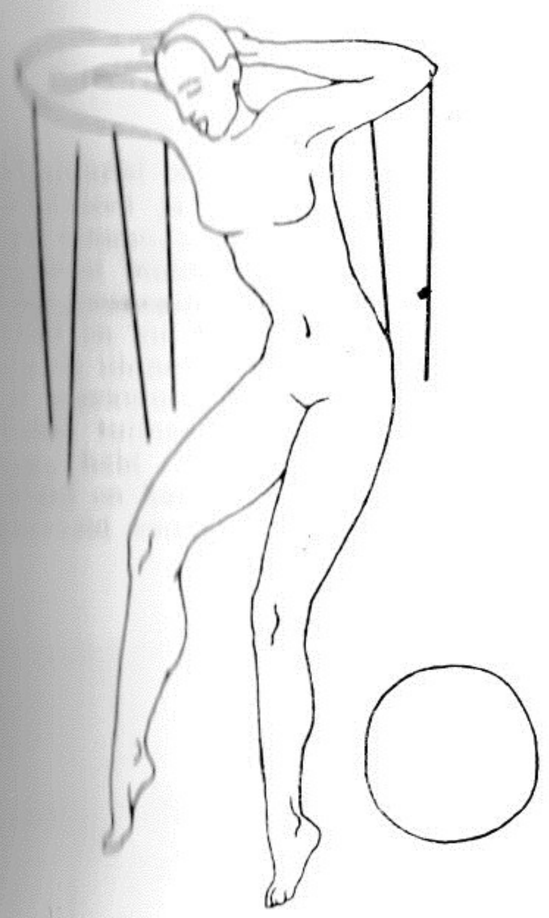

HOMME ON KAUGEL

Puujuured on mu käidud teed
sõlmilised ja suured
iga sammuga otsekui ihurammuga
surutud mulda
Olin peenepihtne
nüüd on mu tüvi jäme
elu on lihtne Roheline hame
on pleekinud
Tuhat tulinaeru pitsitab aastaringides
nagu häbi
ringid on kaelas kui rangid
kasvasid südamest läbi

Tigedus nagu kartulimädanik
roomamas salakavalalt
mu keha sisemusse
tähelepandamatu täpina
hajusa laiguna
tühisusega
tülgastusega tumeneb
mu ihu lõdvaks
ilus valev ihu

Olin maakaart
lihtne nagu Eestimaa
madalate mägede ja jõgedega
aasadel karikakrad
Üks noppis tiibu armastab ei armasta
Teine noppis tiibu armastab ei armasta
Tiibadeta karikakrad
kui sookollased mürgipilgud
kaardilt vastu vaatamas

Kivid saavad valmis siis
kui nad enam ei kivistu
mis olid nad enne ma ei mäleta
Vajusin vee sügavusse
varjuunne
Sinu karedad kalgid kandilised sõnad
ujusid mu ümber
nagu röövkalade parv
Mu armastus kivines enne haljendamist
sulgusin avanematult

Mõnikord ma mõtlen
kui Sa oleksid käsi noaga
ja mina pliiats
ja Sa teritaksid mind iga päev
teravaks nagu mäetipu
kas mu grafiit muutuks siis graniidiks
ja ma joonistaksin
ennast pilvedesse

Emad annavad majadele sooja
Majad muutuvad kodudeks
kuhu aeg tuleb puhkama
Minu ema soojendab mulda
et pojad saaksid sooja
Aeg läks poegadesse puhkama
neljakümne esimesel aastal
Nüüd pean mina soojendama maja
et mu lastel poleks külm
Talv ole leebem
mu leek kahaneb
Siiski ta põleb

Meid ei tea mitte keegi
seguneme üksteisesse
nagu laine lainesse
meie ülesanne on liikuda
liituda
kanda vaht kaldale
peksta hiiglase raev
miljoniks
sajaks miljoniks pritsmeks
mitte väsida
ikka peksta ikka purustada
kuni hiiglane taltub
Meist saavad tema rahuhoidjad
Rahu on raskem kanda
kui rahutust

Kiljuvad karussellid keerlevad ikka veel õhus
karjuvad karussellid
õhus aina ringi ja ringi
Ratasringi ja ringiratast
käib aja karussell
Kes jäi maha jääbki maha
Kes sai peale ei saa enam ringist välja
Maa peal hakkab pea pööritama
Kõrgel on kergem

Unenägudes me kõneleme tõtt
Ainult unenägudes
hoolime teineteisest
ja ma julgen paluda
otsi üles oma esiemade kangaspuud
ja koo mulle halli maavillast riiet
igapäevaseks kandmiseks
Pühapäeva kangas on ilusam vastad Sina
Jah ütlen mina
pühapäevi on üks kord nädalas
võib-olla üks kord aastas
Ometi need jäävad meelde nagu unenäod
kus me kõneleme tõtt
Ärkame pühapäeva hommikusse

Kõnele minuga mõtete kaudu
rohkemaks pole Sul julgust
Su armastus on argus
hirm tundmatuse ees
Iga päev joonistan oma nägu
Sinu näo järgi
kaon Sinu joontesse
nagu jälg tuulde
Kaon ja kaotan
rohkem ei oska ma end kaotada
Võib-olla ükskord tulevikus
kui olen iseennast leidnud
hüüdnud end kokku

Igal sügisel pühin lehti kokku
nagu lahtisi päevi
igal sügisel kirjusse kuhja
mälestusteks määnduma
Päevad kipuvad lendu
Määrdunud vettinud päevad
laperdavad
ei õhus
ega maas
vartpidi
tuulehoovuses
servapidi
Kergus on näiline
raskus rõhub mulla ligi

Maa sisemus on erutav
Mõtete mitmekihilisus
nähtav vaid kaevajale
Rohi
roheline uni mulla silmnäol
Unenäod mu sügavuses
otsimas juurtpidi kodu
läbi õhukese mullakirme
läbi liiva
kõrvuti mändide salateedega
sügavamale
ikka sügavamale
et kodu
et armastus poleks nähtav

Maa pulmalised on peielised
Kes magab maaga ei tõuse enam
sööma ega jooma
Selle huuled jäävad veretuks
sinkjaks triibuks
Maa imeb vere välja
võtab liha luudelt
Januline maa
hingab elab
nagu armastus
Pulm kestab aastaid
pulmalised lähevad koju tagasi

Olen üksi Mõtted tulevad mu juurde
mitte väljastpoolt mitte seest
Toolijalgadest millele paistab päike
Tool nelja jalaga maas
ehk neljajalgne
vabastab inimese keharaskusest
Mulle sümpatiseerivad toolid
kiiktoolid mis kiigutavad
teatritoolid mis kannavad mind argisest välja
pöördtoolid mis ajavad mind pööraseks
Vabanda et Sind mõtlesin tooliks
asjaks kellel on hing
Vabanda
Uued mõtted tulevad mu juurde
Uued mõtted
Uued
Kas tasubki
nende mõtetega olla üksi

Kunagi kurguhäälel
kruuksusid tuvid me räästas
kunagi lendasin sängist
söötma ja saatma lapsi
ikka saatma ja saatma
Alati olen ma saatnud
uksest ja südamest välja
Tuvid vaid lahkusid saatmata
salaja läksid me räästast
maja jäi äkki vaikseks
rahutus hiilis sisse
siis saatsin temagi ära

Olen lindude perenaine
Kõnelen nendega nädalast nädalasse
Lindude tunnil
Lindude tund on mu südames
Hommikust õhtuni Vahel ka öösiti
Und jääb napiks
Täna on hallide lindude päev
Hallid linnud ei lenda
Hallid linnud on kanad
Siblivad sitket südant
Kõõritavad mind umbusklikult
Muretükid on suured

Lindude sugu on meeletu
Suured lösutavad kehad
nokad pärani
nõuavad mult armastust ja leiba
nende kurgud mustavad nagu kuristikud
Kui ma ei armasta neid
kisendavad nad metsikult
Kui ma ei toida neid
kisuvad nad mind tükkideks
Kukun kuristikku
kukun ja tõusen üles
kukun armastan toon toitu
Tiibade vihin teatab
söönuks saamisest

Vahel on mul kiusatus
armastada kirjakandjat
kes ütleb et meie maja on heledas kirjas
aga ma annan talle rubla
kui ta toob mulle rahakaardi
Kiusatus armastada televiisoriparandajat
kes on mu ukse taga naerukil silmadega
enne kokkulepitud aega
et urgitseda mu televiisorit
kolme rubla ja kuuekümne kopika eest
Kiusatus armastada mõnd oma kolleegi
kes kiidab mu huvitavat rida
mitte luuletust ennast
Ent mis nad teeksid mu hetkelise armastusega
telegrammiga ühekordseks lugemiseks
virvendava telesaatega
luuletusega millel puudub sõnum

Nõtke pihlapuuoks oli
on mu suu
täis punast karjet
Küpsemise valu
koolutab mind maa poole
Pääsemine on linnuparves
Juba homme
juba homme tõstab parv mind
õhku tagasi
Homme on kaugel

Hommik tühjas bussipeatuses
Kass tuhrab end kivi vastu
Kivi on külm ja kandiline
Bussid tulevad
Mitte minu omad
Kass ja mina
Nagu kaks üksiklast
Kaks väljasaadetud unustusse
Kivi on kolmas
Pean jõudma linna
Inimeste ja häälte juurde
Süütunne südames hiilib kass mu ligi
Silitab sääri
Võpatan
Veel üks luuletus sündis maailma

Vihmavarjud kui suured õied
avanevad ja sulguvad
enne vihma pärast vihma
Üks vari mu kõrval ei sulgu
õlelehed ripakil
Eideke väikseks kulunud kui kokkuhoid
püüab hoolikalt sulgeda varju
näperdab vigast lehte
hellitab konksus sõrmedega
kosutab jonnaka tahtega
läll õitseb edasi

Lapsepõlves kirjutasime salmikuisse salme
Nüüd saadame üksteisele näärikaarte
Häid pühi Häid pühi
Meie sulg krabiseb kaartidel
nagu sõidaksime saaniga
krudiseval lumel
Häid pühi Häid pühi
Näärikaart läigib näpus
nagu võltsnaeratus

Mina süüdi mõistetud ükskõiksuses
pean teatama et
mõnikord olen tahtnud süüdata
küünlad omaste austamiseks
aga nähes kalendrilehtede valvelolekut
nende ootust astuda üksikvangistusest välja
vabadusse vendade kõrvale
tühjeldavaks kolonniks
mu käsi taltub
Ma näen kuidas nood mälestamis- surma- sünni- ja
muud tähtsad päevad on jäigastunud
kivikamakaiks
Oksainus tulesähvatus
on märguanne varingule
Kivid veerevad klobinal mu kukile
kuhjuvad mäeks mille nimi on Minevik
Sekundid ja minutid hakkavad mind nöörima
oja ämblikuvõrku
ja iga päevaga on homme kaugem kui eile ja üleeile
ning täna muutub nähtamatuks
vaevalt aimatavaks
Nüüd on mu seletuskiri valmis

Olid sa nägudetegija
paljunäoliste hulgas
iga puudutus muutmas su ilmet
isegi pilk
Või olid sa ühenäoline
minu ihaldustest hööveldatud lamedaks
nägemata mind kordagi naisena
minu õitsemist
Pudenesin enne tuulde
kui sind leidsin mustas raamitud ruudus
Nimi ja daatum
sama haljendav kui kasvav rohi
rohu paljunäolisus
Külvan sind oma aia täis
üks kõrs on õige

Hakkan unestama nimesid ja nägusid
Kas ma ütlesin unestama
Mu keel vääratas
Tegelikult on ükskõik
Unustama või unestama
Unega katma
Hallika valkja unega
Nagu november maad
Detsember
Mind ennast

Mu tuba ärkas varjusurmast
Kolm varju kargas nurkadest välja
neljandas kössitasin mina
neli asitõendit möödanikust
vehkimas valgusemõõkadega
mälestused on teravheledad
Kolm põgenes lakke
venisid kokku kaheks
kaks üheks
üks olematuks triibuks
Ainult mina üksinda
jäin iseennast poolitama
siuh pool säuh pool
Pooli ja veerandeid veeres
lastelasteni välja
Nüüd kannavad nad mind endas
nagu karistust

Sõnad ei maksa enam midagi
Kõik oskavad sõnu teha Ka mina
Nii palju kui kulub Veel rohkemgi
Sügis maksab läikivate rahadega
sõnarõõmud kinni
Valesõnad ja valerahad
segamini üksteise kuhjas
õiged on nende all kõveras
kõlisemas huumuseks

Vihm peseb aknaid ja aknaid
silmakirjalikult ka katuseid ja korstnaid
Vana väsinud vihm
peseb aknaid
Puudutades õrnust ja haprust
puudutab ta end nooremaks
Näe enam ei sajagi
Aknad vaatavad sügissilmadega mu sisse
puhaste niiskete silmadega
Tahan välja
toast välja
väljale jälgi tegema
Üks-kaks-kolm-neli-viis-kuus-seitse jälge
vajutada valgele nagu küsimärke
Lund ei ole veel
lumi kõnnib alles taevas
jäätunud vihm muutub lumeks
lume aseaineks

Inimene on ajalooliha Ka mina
piiridesse ära märgitud
kaelatüki nummerdatud kamakas
teel lihakarni poole
Minust ei olene midagi
ja siiski mu vastupidavus
mu sitkus
on tähendusrikas
Olgugi et sajandik hetkeks
tuhandik miljondik
Minusuguseid on palju
Kangekaelne kael
hoiab ajaloo pead

HINGAMISRUUM

Ma hetki korjasin kui liblikaid
nad tardusid mu pihku pisut ehmunult
ei mõistnud miks neid lennelda ei lastud
Nüüd olen ise surnud hetk Su peos
kaks tiiba kokku pandud palveks
las veel tiiblen
murdosa hetkest enne alistumist

Mu silmad olid tuhmunud
Pöörasin pilgu Su poole
juhuslikult
muuseas nagu mööduja
naeratuseta
kõrkuseta
Su ripsmetehari hakkas tööle
puudutades nähtamatult mu põski
mu kurbust
mu tolmu
mille alt olin vaevu aimatav
Sa olid kui saapapuhastaja
Võpatasin võrdlusest
Pistrik pistis mulle selle mõtte pähe
mitte ma ise
Jäin ehmunult Su ette seisma
lumesulamise aeg
on porine
Nüüd olen saastast puhas
Vaata mu jalgu
mu keha
mu silmi
Sa näed ennast sealt nagu peeglist

Unes ma näen avatud maju
avatud seinaga maju
kus inimesed söövad joovad ja armastavad
häbenemata teisi
Armastus pole häbimärk
mida peab varjama
Põletushetke tuld
ei kustuta vihm
ega pimedus
Me sõidame alles läbi tunneli
meie armastus
on helendav täpp kauguses
mis läheneb
enne kui ärkan

Mu sisemus on täna uusrajoon
ei haljastust ei teed ei läbipääsu
üks üleskünttud songermaa ja sopp
ja mina ise maja kõrge
tornmaja tormi kõigutada
klaasakende- ja ustega mis klirisevad
hulljulgelt nagu väljakutsuv juhus
Üks öö ma olin maja lühikese öö
kus tähed nagu hõberahad
veeresid mu tubadesse
korjasin need üles ja
maksin kinni oma elu hirmud
Ent hommikul end leidsin kivilasust
protestimonumendi keskelt
et ma tahtsin olla kõrge
tornmaja üheülbaliste moodi
Võin olla ainult aiamajake
kes tunneb aastaringselt maad enda ümber

Kaob kiri teelt
Ka lind ei jõua pesapaika
kui lend on pikk ja tiivad alles haprad
Niisama nõrk on kirja kandejõud
ränkraske sõnum rõhub paberit
ta muljub teda muserdab ja murrab pooleks
kõik tähed on kui teravikud
heidetud Su sulest
Su sõrmedest Su südamest mis tuksles
Ka kevad keeldub
tõrgub tulemast mu poole
kui kardaks temagi neid jäike külmakraade
mis öösel kahutavad minu veresooni

Kuu äratas mind üles
täiskuu männivõras
suur kollane täht
haraliste haarmetega
Sängi lagedas taevas
mu keha helendus
ei jõua Sinuni

Veel sõnum kinni sõrmejuure taga
poollennul kukkus kogemata suust
nüüd kõrvetab ta kuumus minu näppe
Pool sõnumit jäi südamesse
mis ei ole süda
elektripirn mis pingele peab vastu

Üksainus hang on veel aianurka jäänud
viimane hang
mälestus taganenud talvest
homme õitseb rohi
Oh neid silmi
Ainult kile heidetud roosidele
armastava aedniku poolt
Lund pole kusagil
Taevas läks kõrgele jalutama
ruumi nii palju

Üks hetk võib saada sajandiks
nii pikk ja igikestev on ta mõju
ta paitus palavik ja tuuletõmme
Kuid ole ettevaatlik sajandiga kaasas
käib minevik
kui vana koera vari

Ka armastusest välja tulla võib
kui haiglast
kus terveks raviti su ihu ja su süda
Nüüd päevad hingavad kõik ühes rütmis
ent elupikendus on veel kord antud

TÄNAV

Vihm täna käis mu üle
haletsusest
lõi tolmu kinni
(oleks võinud peksta näkku)
siis tõttas elustama teisi tänavaid
et jaksaksime viia
kanda samme
Me päeval enda pealt ei tohi ära minna
vaid ainult kaasas käia
anda sammud ristmikule üle
Ent öösel maa pealt
tõuseme kui udu
hiljukesi
ja hingame seal sammude
ning kahe vihma vahel

TAGAAETAV

Vahel ma karjun öösiti
Maailma hirmud
tulevad mu sisse
elu äraspidised moonutused
Kõverpeeglite näod
ajavad mind taga
Põgenen hirmude eest kõikjale
aina põgenen ja põgenen
umbteede ringi
Jooksen armastuse eest ära
kardan armastust rohkem kui hirme

*

Pean kõnelema iseendaga
Ära kõnele
Pean leidma üles valupunkti
Ära otsi
Ta välja tirima
nii nagu tirin ma umbrohtu kollast
Ei ära tiri
Ta lämmatab meid
meie suu jääb kinni
mu süda hääletada
ei saa Sinu poolt
Oh vaiki

Veel armastus seob nabanööripidi meid
kuid peagi sõltumatult
isepäiselt astub
ta meie seest
Mis teeb ta meieta
Tal esialgu kaitsekihiks
on ehk meie õrnus hellus
kuid õhukene kirme kulub
hävib kiirelt
ja rooste hiilib
vihmapiiskades kui varitsusepaigas
et halvata ta uljast
ennatlikku jooksu
Kes tormab uisapäisa kodunt
juuri vigastades
jääb põdema
kui rohi põuapäevas

Mõnikord ma imestan
oma ükskõiksust
just nagu meie armastus
oleks olnud ainult
vihmapiiskade jälg aknalaual
päikesevõrgus
ometi kuulatan vihma
et kasvatada oma armastust

*

Nagu pesa on mu päevad
vooderdatud armastusega
Kõrgemale ikka kõrgemale
kinnitan oma pesa
pilvele
mis libiseb ääretusse
Mõõtmatust tahan tunda
tillukeses tugipunktis
täpis
päevas millest saab nädal
kuu suvi
kuristik

Päev mis algas
enne kukke ja koitu
ei jõua õhtule
nagu elulugu
Ikka on midagi kirja panna
kevade kirjus päevas
Vahtraõite langemine
õunapuude puhkemine
Tiivad üle mägede

Õunapuuõied
kalasoomus murul
sätendab vihmas
Suur hiigelkala
käis mu aias
püherdamas
tuli merekohinast
salaja
kui ma ei näinud
läks tagasi
salaja
Unistuste jälg
jäi maha
mulle mõtelda

*

Pihlakas õitseb
roheline valkjas lumi
suve puiesteel
roheline hääl roheluses

Kalad elavad nähtamatut elu
kõrkjate peidukohtades on veelindude pesad
videvikust
tulevad mu mõtted hingama silmadesse
Kaks kala tunnistavad teineteist tummalt
ja kaovad välguna tagasi põhja
päikeseehmatus uimedes
Kaks lindu põrkavad põgusalt kokku
taeva all rõõmu kriiksatus
Suvehari läheneb

Kalad udus on mu mõtted
tulid uduga järvest välja
piklikud kalad
kangastuvad mu ees
nagu kangas
mille sisse end mähin
ujume sinuga õhus
kaks tiibadeta kala

Kingin Sulle mererahu
mis on aastaid minus uinunud
Põhja settinud vaikus
üle aegade tarkuse voolanud
uinutagu nüüd Sind
Unes on helesinine rahu
pärani avatud uks
õnne lähedusse
mitte sisse
Las ta terendab meie ees
veel viivu

Üksik kollane vaher
leekiva lakaga hobu
tuules
kuulutab kappamisrõõmu kõigile
hirnahtus kinnipüüdmatu

Raudkõva rohupuhmas
kasvab mu südame ümber
tungib peale
matab mind üleni
nagu oleksin elavuste haud
Võib-olla olengi
Õitsesin ainult
surnute pühal

EI KEEGI

Kui Su seeme voolab minu sisse
arvad Sa mind veel maaks Aga Sa ei voola
Näen ju et pead mind väsinud
jõeks mis sünnitab ainult vetikaid
Külvamisel pole mõtet kui ei
saa õsuda ütled ja
soovides mulle rahulikku und
lükkad mind iseendasse

Siiski ma liigahtan veel
liigun hingan rasked
vetikapärjad pole mind veel lämmatanud
ei saa lämmatada mu elu
nad ainult ehivad mu hauda
kust ma jooksen ära
mitte Su poole Kaugemale
et Su pilk ei tabaks mu elevust las
ta niriseb nõrgub nagu mälestus
nagu kaja kevadisest suurveest
konnakrooksumisest eemal

Tunda Su pihkude hellust udu
mis saab mind kätte poolel teel
on õndsus või
unenägu
Hiilin tagasi oma nõvasse nagu
süüdlane kuhu mul ikka minna
uue põgenemiseni

Iga päev saadad mulle kirju kust ma olen juba
läbi läinud Mitte iialgi ei oota kirjad mind
ees või ei tea Sa kuhu ma lähen kui ma seda
isegi aimaksin Ometi pole ma tuul et muudan
suunda ma ainult käin ja käin peatumine on
keelatud Näen Sind eemal seismas käes lilled
mis on valged nagu Su hing valged tulbid
punase triibuga äärtel tulbipudemed mis kaovad
mu jalajälgedesse

Kui ma saaksin veerida Su veresooni millest Sa
oled kokku pandud silbitada Su naeru võtta
Sind tähtedeks lahti ja uuesti täis kirjutada
tihedalt-tihedalt punktideta komadeta lauseteta
mõteteta Kas ma oleksin õnnelikum

VALULÄVI

Tee mulle haiget tee mulle veel rohkem
haiget et saaksin Sind kiskuda endast välja
nagu kasvajat lõigata skalpelliga tüki oma
lühikesest elust Sinu nägu on juba meelest
läinud mitte naer see kõliseb nagu külmunud
halg talves suveski sulamatu

Kui hea oli mul rääkida emaga kui olin lapse-
voodis Ära mine veel mähkmeid pesema küll sa
jõuad istu ja räägime juttu Ma pean ütles ema
istus ja tõusis samas püsti Küll sa jõuad neid
pesta palusin istu mu voodi äärele Olin laps kes
vajas armastust Ma ei osanud olla veel ema
Laps nuttis mu kõrval Ema tõttas teda vaigis-
tama Vaatasin neid armastuse ääremaalt

Ääremaast ääremaani oli pikk tee käia nüüd on
see käidud on minevik nagu loote trampiminegi
mu üsas Lapsed tulid ja läksid kõik on käinud
mu kojast läbi kellele olin ema elavatele ja sur-
nutele ainult üks jäi sündimata teda armastasin
ehk rohkemgi

Oleviku nägu võib olla ka suur tumm silmatera
must kuu mis vaatab eikusagilt alla Palun teda
meil on mõlemal must südametunnistus tule mu
juurde kui hea mul oleks Sinuga rääkida

Mõni päev ei looju kunagi
põlematud ei põle õhtu tulekurgus tuhaks
tuhk aedadesse väetiseks
kus kasvavad uued päevad
põlematud jäävad mu lähedusse mind
põletama mälestuse pikaldase leegiga
ja kurbus voolab minusse nagu jõgi
oma luhtade ja kullerkuppudega
jõgi mis läheb minust läbi
eiteakuhu

Kaotasin Su enne kui leidsin nagu oleksid Sa ussidest uuristatud riisikas sõbralik metsatervitus põdrasammalde ja loitsude vahelt Leidmisrõõm oli suurem kui kaotuse kahetsus Ka rõõmud ussitavad. Kaotasin Sind enne kui leidsin nagu oleksid Sa punane ladvaõun ussitanud ülemlaul võras kuhu mu käsi ei ulatu Leidmisrõõm oli suurem kui kaotuse kahetsus Poole sõin ära

Maailm prõksatab kui pähklikoor
Pean vist tasem käima nagu hommik astuma
üle jääkirme jalgadeta käteta ainult juuksed
lehvimas ette ja taha Nii tasa käima
et mu hingeõhk ei puuduta ei riiva Su põske
hinge kinni hoidma kui tahaksin hõisata
oma rõõmu

Su seitsmepenikoormasaapad ei astu minust
enam üle nagu minekutakistusest nagu kaldpinnast tühimikust jõest järvest Raagus minevik
Su saapa all saab uuesti tulevikuks kui Sa tuleksid oma teelt tagasi ja näeksid et ma pole valgeõisikuline surmaputk meelemürk vartes jookslemas mööda sooni kasvamas ahervaredes lämmatamas müüre ja müüte Su sõrmed õitseksid
mind puudutades ja Sa oleksid eluase küla linnajagu maailm taevas õhk kõik kokku

Pilved madalad nagu mäeahelik
katuste kohal katuste peal
Armastusest ilmajäetud ilmalaps
uneskõndija
kõnnib majaharjal
käed lahti et püüda kinni unistusi
mis on nii ligidal nagu unenägu
Siidnahkne läikiv kass
varitsuspinevus käpas ja silmades
pilvede keskel

Koormatäied vihmakruusa vastu akent hommik
taganematu peksab ära mu rabeduse peksab mu
tõrksuse mis voolab vihmaunena minust välja
tuba on juba meri aastaid kiilasjääne Kuulata
hommikut mis pole enam kaugel Ainult kolm
kontkõva teed tulla jää libedus rataste all kolm
salakavalat käänu lumesajus suhiseda hangede
võimukusest mööda otse otse otse jõuda rohe-
lise bussina pärale ja võtta peale trügimatud kes
trügisid end ööst välja

Enam pole ma maailmaga pahuksis enam ei
näita ta mulle oma karust karvast poolt laseb
kuulda käo kukkumist heledat äratust hommi-
kuunenäosse Sängi lehestikus mängitab päike
virvendusi Kõik liigub mu ümber Konks kuhu
ma heitsin eilse kasvab linnupesa täis Mõtte
kirevkirjud munad üksteise kõrval ühesugused
enne koorumist

Mina taevatähtede tahtja
püüan tähti maast udust
uttukihutavaid tähti
tulesilmi mis enne pihkuhaaramist
on vihisenud veelgi tihkemasse uttu
Hoiatusmärke tähele panemata
mühab risk nagu sööstev
mõistetamatu pimedus mu ihuteedel
otsides ummikust väljapääsu
Juba lõõmavad mu hulljulges peos
tulekuljuste tõrvikud
valmisolek olemisrõõmuks

Sõnadel on Sinu hääl küljes
hääle raskus vajutab nad minusse
Su raske kerge hääl tõuseb pinnale
nagu Su puudutusedki õhk mis läheb
riivamisi minust mööda
minu sisse
Tikk-takk käivad Su sõnad mu näol
tikk-takk käivad Su puudutused
Su sõrmed
ennast täistunniks
kellalöök on meile mõlemale vabanemine

Sama ebakindel nagu rippsild on aeg
mille unustan vahel oma kellas üles keeramata
Nüüd viin Sind mööda suurt osutit möödanikku
läheme vaikselt-vaikselt
aga rippsild ei saa otsa
nagu peapöörituski kõikumine kõrgel aegruumis
Kitsa osuti all valge vee mühin
ühtaegu kaugel ja lähedal
Osuti kitseneb veelgi
teravikuks
traadiks millel võib käia vaid köietantsija
Üks meist peab jääma olevikku
Sina Sina sosistan suu kinni
Peatatud hetk helendab Su selja taga
siis on veepiiri must triip meie vahel

SISUKORD

TALVEUNELISED

Talveunelised 5
Turg 10
Kontvõõras 12
Hele hele kale 14
Julge 15
Valged tuuled 16
Päikeseturg 18
Tähepuu 20
Tohin olla lind 22
Koolja 25
Kivimesi 27
Kassitapud õhus 30
Linnade lapsed 33
Mis oli meeles läinud meelest 35
Kivikohin 36
Kinolik 42
Piltide hoidja 43
Hiilija 46
Kolmnurgad 47
Antenn 48
Kajakasulg 49
Hüljatud 50
Piirded 51
Kaadrid 52
Ülekohus 53
Teadete tahvel 54
Ootaja 55
Ootan end koju 56
Sinu silmad on eituse edetabel 57

HOMME ON KAUGEL

Puujuured on mu käidud teed 61
Tigedus nagu kartulimädanik 62
Olin maakaart 63
Kivid saavad valmis siis 64

Mõnikord ma mõtlen 65
Emad annavad majadele sooja 66
Meid ei tea mitte keegi 67
Kiljuvad karussellid keerlevad
ikka veel õhus 68
Unenägudes me kõneleme tõtt 69
Kõnele minuga mõtete kaudu 70
Igal sügisel pühin lehti kokku 71
Maa sisemus on erutav 72
Maa pulmalised on peielised 73
Olen üksi Mõtted tulevad mu juurde 74
Kunagi kurguhäälel 75
Olen lindude perenaine 76
Lindude sugu on meeletu 77
Vahel on mul kiusatus 78
Nõtke pihlapuuoks oli 79
Hommik tühjas bussipeatuses 80
Vihmavarjud kui suured õied 81
Lapsepõlves kirjutasime
salmikuisse salme 82
Mina süüdi mõistetud ükskõiksuses 83
Olid sa nägudetegija 84
Hakkan unestama nimesid ja nägusid 85
Mu tuba ärkas varjusurmast 86
Sõnad ei maksa enam midagi 87
Vihm peseb aknaid ja aknaid 88
Inimene on ajalooliha Ka mina 89

HINGAMISRUUM

Ma hetki korjasin kui liblikaid 93
Mu silmad olid tuhmunud 94
Unes ma näen avatud maju 95
Mu sisemus on täna uusrajoon 96
Kaob kiri teelt 97
Kuu äratas mind üles 98
Veel sõnum kinni sõrmejuure taga 99
Üksainus hang on veel aianurka
jäänud 100
Üks hetk võib saada sajandiks 101
Ka armastusest välja tulla võib 102
Tänav 103
Tagaaetav 104
Pean kõnelema iseendaga 105

Veel armastus seob nabanööripidi
meid 106
Mõnikord ma imestan 107
Nagu pesa on mu päevad 108
Päev mis algas 109
Õunapuuõied 110
Pihlakas õitseb 111
Kalad elavad nähtamatut elu 112
Kalad udus on mu mõtted 113
Kingin Sulle mererahu 114
Üksik kollane vaher 115
Raudkõva rohupuhmas 116
Ei keegi 117
Tulbikirjad 119
Valulävi 120
Kui hea oli mul rääkida emaga 121
Mõni päev ei looju kunagi 122
Kaotasin Su enne kui leidsin 123
Maailm prõksatab kui pähklikoor 124
Su seitsmepenikoormasaapad ei astu 125
Pilved madalal nagu mäeahelik 126
Koormatäied vihmakruusa 127
Enam pole ma maailmaga pahuksis 128
Mina taevatähtede tahtja 129
Sõnadel on Sinu hääl küljes 130
Sama ebakindel nagu rippsild on aeg 131

Mänd, H.

M88 Homme on kaugel. — Tln.: Eesti Raamat, 1989. — 136 lk.: ill.

ISBN 5—450—01143—1

Luuletaja liigub valdavalt ulmelises maailmas — need on ideaalmaastikud ja ettearvamatud sündmused, mis ta luulemina ümbritsevad. Samas võib seda pidada ka alateadvuse hääleks, mis me ratsionaalsesse ellu aeg-ajalt märkamatult tungib.

M 4702770202—497 / 901(15)—89 **TL—5—20—89** **84.3E**

Литературно-художественное издание

Мянд Хельё

ЗАВТРА ЕЩЕ ДАЛЕКО. Стихи

На эстонском языке. Художник-иллюстратор П. Шмагар. Таллинн, изд-во «Ээсти раамат». Toimetaja R. Põder. Kunstiline toimetaja M. Raid. Tehniline toimetaja R. Raukas. Korrektorid E. Kõrge ja I. Torm. ИБ № 7412. Laduda antud 24. 04. 89. Trükkida antud 06. 10. 89. Formaat 70×90/32. Trükipaber nr. 1. Kiri: žurnalnaja. Kõrgtrükk. Trükipoognaid 4,25. Tingtrükipoognaid 4,97. Tingvärvitõmmiseid 5,11. Arvestuspoognaid 2,60. Trükiarv 9000. Tellimus nr. 2349. Hind 30 kop. Kirjastus «Eesti Raamat», 200090, Tallinn, Pärnu mnt. 10. Trükikoda «Pärnutrükk», 203600, Pärnu, Ringi 1.